

Antwoordnota zienswijzen

Windpark Fryslân

Ministerie van Economische Zaken

Den Haag, 1 augustus 2017

Inhoudsopgave

1	Inleiding	p. 1
1.1	Context en strekking van de antwoordnota	
1.2	Verloop van de zienswijzeprocedure	
1.3	Zienswijzen	
1.4	Opzet van de antwoordnota	
2	Antwoord op zienswijzen	p. 3
Bijlage		
	Inspraakbundel Windpark Fryslân	

1 Inleiding

1.1 Context en strekking van de antwoordnota

Het inpassingsplan

De Ministers van Economische Zaken en Infrastructuur en Milieu hebben gezamenlijk op 18 september 2016 het rijksinpassingsplan Windpark Fryslân vastgesteld. Het rijksinpassingsplan betreft de bouw en exploitatie van het Windpark Fryslân, de bijbehorende parkbekabeling en transformatorstation, de aansluiting op het hoogspanningsnet in Friesland en een eiland dat eerst wordt gebruikt als werkeiland en nadien een natuurvoorziening wordt.

In de periode van 16 juni tot en met 29 juni 2017 zijn de ontwerp besluiten van een drietal wijzigingsbesluiten voor windpark Fryslân ter inzage gelegd. De ontwerpbesluiten zien samengevat op:

- het herstel van de mogelijkheden voor de vismigratierivier door wijziging van het inpassingsplan waarbij de planregels conform het oorspronkelijke provinciale inpassingsplan voor de vismigratierivier worden toegevoegd;
- het wijzigen van de toegestane tiplaaagte in het kader van de vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw) van 50 naar 40 meter conform de mogelijkheid hiertoe in de vergunning op basis van nader ecologisch onderzoek;
- het wijzigen van de ontheffing op grond van de Flora- en faunawet (Ffw) door voor alle aangevraagde soorten ontheffing te verlenen.

Antwoordnota

In deze antwoordnota geven de bevoegde gezagen¹ aan wat hun reactie is op de ingebrachte zienswijzen op de ontwerp-besluiten van Windpark Fryslân. Deze antwoordnota wordt ter inzage gelegd, tezamen met de definitieve besluiten. De besluiten zullen ter inzage gelegd worden op dezelfde plaatsen als waar de ontwerp-besluiten ter inzage lagen.

Belanghebbenden² kunnen tegen de besluiten beroep instellen bij de Afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State, postbus 20019, 2500 EA, Den Haag. Dit kan ten eerste door belanghebbenden die reeds een zienswijze tegen de ontwerpen van de eerdere besluiten hebben ingediend, ook al zijn zij niet tegen de definitieve besluiten opgekomen. Ten tweede kunnen belanghebbenden die geen zienswijzen hebben ingediend tegen de ontwerp van de eerdere besluiten en die ook niet tegen die eerdere besluiten zijn opgekomen, alsnog tegen deze wijzigingsbesluiten opkomen, voor zover zij zijn benadeeld door deze wijziging.

De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt zes weken en vangt aan met ingang van de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd.

De beroepen die tegen de eerdere besluiten tot vaststelling van het inpassingsplan, verlening van de vergunning Natuurbeschermingswet en/of Flora- en faunawet ontheffing zijn ingediend worden geacht zich ook te richten tegen deze wijzigingsbesluiten, en hoeven dus niet opnieuw te worden ingediend. Dit volgt uit artikel 6:19 van de Algemene wet bestuursrecht.

Op de besluiten is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbende in het beroepschrift moet aangeven welke beroepsgronden hij aanvoert tegen het desbetreffende besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Vermeld in het beroepschrift dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

¹ De Ministers van Economische Zaken (EZ) en Infrastructuur en Milieu (IenM), de Staatssecretaris van Economische Zaken en Gedeputeerde Staten van Fryslân.

² Dit geldt niet voor een niet tot de centrale overheid behorende rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld of een niet tot de centrale overheid behorend bestuursorgaan (Artikelen 1.4 en 5.3 eerste lid Crisis- en herstelwet).

1.2 Verloop van de besluitvormingsprocedure

De Minister van EZ heeft een gecoördineerde voorbereiding van de besluiten voor Windpark Fryslân bevorderd. Het inpassingsplan en de besluiten zijn als volgt voorbereid:

- op 3 maart 2016 is een kennisgeving met betrekking tot de ontwerpen gepubliceerd in de Staatscourant; kennisgeving heeft ook plaatsgevonden in enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen;
- de ontwerpen van de besluiten hebben van 4 maart tot en met 14 april 2016 ter inzage gelegen bij de balie van de gemeente Súdwest-Fryslân te Sneek;
- er is een informatieavond georganiseerd op 15 maart 2016 in Makkum waarbij de mogelijkheid werd geboden mondeling zienswijzen naar voren te brengen; de Commissie voor de m.e.r. heeft op 4 juli 2016 advies uitgebracht (projectnummer 2673) over het milieueffectrapport van Windpark Fryslân en op 14 juli 2016 over een aanvullende notitie op het milieueffectrapport over het optimaliseren van de natuurvoorziening als voedselgebied voor de Toppereend.
- De besluiten zijn op 18 september 2016 door de Ministers van Economische Zaken en Infrastructuur en Milieu vastgesteld.
- De besluiten hebben ter inzage gelegen van 14 oktober 2016 tot en met 25 november 2016. Tegen de besluiten zijn 8 beroepen ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.
- Hangende beroep is gebleken dat een drietal besluiten om uiteenlopende redenen wijziging behoefde. Dit betrof de besluiten tot vaststelling van het inpassingsplan, tot verlening van de vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 en tot verlening van de ontheffing op grond van de Flora- en faunawet.
- De gewijzigde ontwerpen van de besluiten tot vaststelling van het inpassingsplan, vergunning Natuurbeschermingswet en Flora- en faunawet ontheffing hebben van 16 juni 2017 tot en met 29 juni 2017 ter inzage gelegen. Op deze ontwerpen zijn 5 zienswijzen ingediend.

1.3 Zienswijzen

Ten aanzien van de ontwerpbesluiten zijn, zoals gezegd, vijf zienswijzen ingediend. De zienswijzen leiden niet tot aanpassing van de besluiten. In hoofdstuk 2 van deze nota wordt hier nader op ingegaan. De wijzigingsbesluiten maken deel uit van de huidige beroepsprocedure bij de ABRvS. Eventuele reacties die na 29 juni 2017 binnenkomen zullen derhalve, conform artikel 6:19, lid 4 Algemene wet bestuursrecht, direct als aanvulling op een eventueel beroep worden beschouwd en doorgezonden aan de ABRvS.

1.4 Opzet van de antwoordnota

De zienswijzen betreffen in zijn algemeenheid niet de ontwerp wijzigingsbesluiten, maar voor de volledigheid en ten overvloede wordt in het volgende hoofdstuk een reactie gegeven op de volledige inhoud van de zienswijzen. Voor zover de zienswijze geen betrekking heeft op de ontwerpbesluiten is deze reactie enkel informatief. Tevens wordt aangegeven of de zienswijze leidt tot een wijziging van één van de ontwerp-besluiten. Dit is bij geen van de zienswijzen het geval.

2 Antwoord op zienswijzen

Num- mer ziens- wij- zen ³	Zienswijze	Antwoord	Conclusie
1	Gevraagd wordt of in de ontwikkeling van het windpark is gedacht aan het realiseren van een andere vorm voor de opstelling van het windpark.	De opstelling van het windpark is tot stand gekomen op basis van een ontwerpproces. Dit is beschreven in paragraaf 1.2 van deel D van het MER Windpark Fryslân. Andere vormen van de opstelling zijn daarbij eveneens beschouwd, zoals te zien in bijlage D3 van het MER (bijlage 3 bij deel D van het MER Windpark Fryslân).	De zienswijze leidt niet tot wijziging van de ontwerpbesluiten.
2	Gesteld wordt dat sprake is van ingrijpende wijzigingen waarbij verwezen wordt naar de ontheffing op grond van de Ffw en de vergunning op grond van de Nbw.	De wijzigingen betreffen ten aanzien van de Ffw het verlenen van ontheffing voor het doden en verwonden van die vogelsoorten die in het oorspronkelijke besluit onder de vrijstelling als bedoeld in het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten vielen. Ten aanzien van deze soorten was het dus al toegestaan het windpark te exploiteren, maar deze toestemming is omgezet van de vrijstelling naar de verleende ontheffing. Oftewel, het rechtsgevolg van de besluitvorming verandert niet, aangezien de toestemming al is gegeven en gehandhaafd blijft. Met deze omzetting wordt ook tegemoet gekomen aan beroepsgronden. Voor de Nbw betreft dit het toestaan van een verlaging van de tiplaagte van 50 naar 40 meter conform de mogelijkheid die hiertoe reeds in de verleende vergunning wordt geboden. Daarbij blijkt reeds uit de Passende Beoordeling en de aanvraag voor de Nbw dat de effecten van een tiplaagte van 40 meter zijn onderzocht en beoordeeld. Het aanvullend onderzoek heeft het oorspronkelijke onderzoek bevestigd. De wijzigingen zijn dan ook niet als ingrijpend aan te merken.	De zienswijze leidt niet tot wijziging van de ontwerpbesluiten.

³ Zie voor de volledige zienswijzen de Inspraakbundel Windpark Fryslân

3	<p>Gesteld wordt dat onterecht de hoogte van de windturbines niet tot een tiphoogte beneden de 150 m is begrensd, zodat geen luchtvaartverlichting nodig is.</p>	<p>De overweging voor een grotere tiphoogte komt voort uit het plan van initiatiefnemer en de wens om locaties voor windenergie zo efficiënt mogelijk te gebruiken met de meest recente technieken om een zo hoog mogelijke energieproductie te realiseren. Dit wordt gerealiseerd door de toepassing van een zo groot mogelijke rotor en een zo hoog mogelijke ashoogte. De gevolgen van de toepassing van luchtvaartverlichting zijn daarbij betrokken en de effecten zijn aanvaardbaar geacht; mede door de mitigerende maatregelen die hiervoor worden getroffen, namelijk het dimmen van de verlichting. Zie ook paragrafen 4.4, 5.3.2 en 11.2.2 van onderdeel D van het MER.</p> <p>Specifiek voor de locatie van het windpark geldt dat sprake is van een militaire laagvliegroute. Om die reden is, voor de veiligheid van de luchtvaart, in deel D van het MER opgenomen dat verlichting vereist is. Ook indien sprake zou zijn van een kleinere tiphoogte dan 150 m zou in dit specifieke geval naar verwachting het voeren van luchtvaartverlichting vereist zijn.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot wijziging van de ontwerpbesluiten.</p>
4	<p>Aangegeven wordt dat de kosten voor de plaatsing van windturbines op zee lager zijn dan op de locatie van het windpark en dat derhalve geen sprake is van het voor het opstellen van een inpassingsplan noodzakelijk nationaal belang.</p>	<p>In de toelichting op het inpassingsplan is nut en noodzaak voor het windpark toegelicht en is aangegeven op welke grond de bevoegdheid bij het Rijk ligt voor het opstellen van een inpassingsplan. De eventuele hogere of lagere kosten van de realisatie van windturbines op een andere locatie doen hier niet aan af. Verwezen wordt naar de motivering van het inpassingsplan, onder andere paragrafen 1.2 ten aanzien van nut en noodzaak, en 1.5 ten aanzien van het inpassingsplan en de coördinatierегeling.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot wijziging van de ontwerpbesluiten.</p>
5	<p>De periode voor het indienen van zienswijzen wordt te kort geacht.</p>	<p>Aangezien voorliggende besluiten zijn aan te merken als wijzigingen van ondergeschikte aard van de eerdere besluitvorming, kan worden teruggegrepen op de gevolgde procedure, waaronder de zienswijzetermijn van zes weken, en hoeven deze besluiten niet met Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht te worden voorbereid (zie o.a. ABRvS 8 april 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1080). Wel is in het licht van een zorgvuldige besluitvorming (artikel 3:2 Awb) een korte, informele zienswijzemoгelijkheid van 2 weken geboden. Het niet bieden van een zienswijzetermijn van zes weken is van-</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot wijziging van de ontwerpbesluiten.</p>

		<p>wege het voorgaande dan ook geen gebrek. De wijzigingsbesluiten maken voorts van rechtswege deel uit van de huidige beroepsprocedure bij de ABRvS. Eventuele reacties die na 29 juni 2017 binnenkomen zullen, conform artikel 6:19, lid 4 Algemene wet bestuursrecht, direct als aanvulling op een eventueel beroep worden beschouwd en doorgezonden aan de ABRvS. De rechtsbescherming is daarmee voldoende geborgd.</p>	
--	--	--	--

Inspraakbundel

**Zienswijze op Ontwerp wijzigingsbesluiten 'WINDPARK
FRYSLÂN - FASE 2'**

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF.....	3
KENNISGEVING.....	5
MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE ZIENSWIJZEN :	
OPZOEKTABEL	
REGISTRATIENUMMER VERSUS ZIENSWIJZENUMMER.....	6
ALFABETISCH OVERZICHT ORGANISATIES EN ZIENSWIJZEN.....	7
ZIENSWIJZENUMMER 1 TOT EN MET 5.....	8

Woord vooraf

Van vrijdag 16 juni 2017 tot en met donderdag 29 juni 2017 lagen de ontwerp wijzigingsbesluiten met de onderliggende stukken ter inzage voor 'WINDPARK FRYSLÂN – FASE 2'. Een ieder kon naar aanleiding van de ontwerp wijzigingsbesluiten een zienswijze inbrengen.

De stand tot nu toe

De ontwerpen van het rijksinpassingsplan, de vergunning Natuurbeschermingswet en de ontheffing Flora- en faunawet hebben van vrijdag 4 maart tot en met donderdag 14 april 2016 ter inzage gelegen. In die periode zijn 306 zienswijzen ingediend, waarvan 182 uniek. Bij het vaststellen van het inpassingsplan, de vergunning Natuurbeschermingswet en de ontheffing Flora- en faunawet is rekening gehouden met deze zienswijzen. Het rijksinpassingsplan, de vergunning Natuurbeschermingswet en de ontheffing Flora- en faunawet hebben van 14 oktober tot en met 25 november 2016 ter inzage gelegen. In deze periode zijn 7 beroepen ingesteld bij de Raad van State.

Inmiddels is gebleken dat deze besluiten op enkele punten wijziging behoeven. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is daarbij niet van toepassing. De ontwerpen van de besluiten worden echter voor een periode van twee weken ter inzage gelegd om toch de mogelijkheid van inspraak te bieden.

Wijziging inpassingsplan Windpark Fryslân

In het op 18 september 2016 vastgestelde inpassingsplan Windpark Fryslân is een werk/natureiland opgenomen met de bestemming 'Natuur – Werkeiland Voorlopig'. Het gebied met deze bestemming overlapt gedeeltelijk met het onherroepelijk geworden provinciale inpassingsplan 'Vismigratierivier' van de provincie Fryslân. Door de vaststelling van het rijksinpassingsplan na het provinciaal inpassingsplan, is de bestemming voor de vismigratierivier binnen het plangebied voor het eiland van rechtswege vervallen. De regels van het rijksinpassingsplan Windpark Fryslân geven voor de ontwikkeling van de vismigratierivier minder mogelijkheden dan de regels van het provinciale inpassingsplan voor de vismigratierivier deden. Hierdoor zou de uitvoering van de vismigratierivier worden belemmerd. Om deze reden wordt een wijzigingsbesluit opgesteld, waarin de mogelijkheden conform het provinciaal inpassingsplan voor de vismigratierivier zijn hersteld.

Wijziging vergunning Natuurbeschermingswet

Bij besluit van 20 september 2016 is vergunning ten gevolge van de Natuurbeschermingswet 1998 verleend voor het oprichten en in werking hebben van een windpark in het IJsselmeer. Daarbij is er o.a. sprake van een tiplaagte (de hoogte van het laagste punt van de rotor) van 50 meter boven NAP. Het besluit biedt echter de mogelijkheid tot verlaging naar 40 meter na aanvullend ecologisch onderzoek. Dit onderzoek is na afstemming met de provincie Fryslân in 2016 uitgevoerd. De resultaten daarvan bevestigen dat de wijziging van de tiplaagte van 50 naar 40 meter ten behoeve van de realisatie en de exploitatie van het Windpark Fryslân géén belangrijke negatieve effecten veroorzaken op de beschermde natuurwaarden in het gebied. Het gewijzigde besluit ten gevolge van de Natuurbeschermingswet 1998 betreft genoemde wijziging van de tiplaagte.

Wijziging ontheffing Flora- en faunawet

Bij besluit van 13 september 2016 is voor het windpark een ontheffing Flora- en faunawet verleend. Hierbij was voor een deel van de soorten de vrijstelling op grond van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten toegepast. In het gewijzigde besluit wordt conform de aanvraag van de initiatiefnemers voor alle soorten ontheffing verleend. Aan de ontheffing zijn voorschriften verbonden waardoor de gunstige staat van instandhouding voor de betreffende soorten niet in gevaar komt.

Zienswijzen

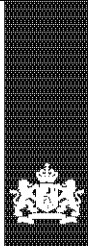
Op de ontwerp wijzigingsbesluiten zijn binnen de inspraaktermijn in totaal 5 zienswijzen binnengekomen (waarvan 5 uniek). De zienswijzen zijn integraal opgenomen in deze bundel. U kunt deze inspraakbundel downloaden van www.bureau-energieprojecten.nl.

Registratie en verwerking

De ontvangen zienswijzen zijn geregistreerd. Aan de indieners is een ontvangstbevestiging gezonden met daarin een registratienummer. Met de opzoektabel op pagina 6 kan bij het ontvangen registratienummer het bijbehorende zienswijzenummer worden opgezocht.

Verdere procedure

Bij de besluiten in de antwoordnota op de zienswijzen wordt aangegeven of en hoe met de zienswijzen en reacties rekening is gehouden. Het moment waarop de terinzagelegging plaatsvindt wordt te zijner tijd aangekondigd in onder andere lokale huis-aan-huis bladen en op www.bureau-energieprojecten.nl. Een belanghebbende die op het ontwerp van een wijzigingsbesluit een zienswijze heeft ingebracht, kan later tegen dat besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.



Kennisgeving

Windpark Fryslân

Op 18 september 2016 hebben de ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu het (rijks)inpassingsplan Windpark Fryslân vastgesteld. Gedeputeerde Staten van Fryslân hebben op 20 september 2016 voor dit windpark een vergunning Natuurbeschermingswet afgegeven. De Staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor dit windpark een ontheffing Flora- en faunawet op 13 september 2016 afgegeven. Deze besluiten hebben van 14 oktober tot en met 25 november 2016 ter inzage gelegen.

Deze besluiten moeten gedeeltelijk worden gewijzigd. Het inpassingsplan (voor zover gewijzigd), de vergunning Natuurbeschermingswet (voor zover gewijzigd) en de ontheffing Flora- en faunawet (voor zover gewijzigd) worden opnieuw ter inzage gelegd. De drie ontwerp wijzigingsbesluiten liggen van vrijdag 16 juni t/m donderdag 29 juni 2017 ter inzage. Iedereen kan reageren op de ontwerp wijzigingsbesluiten met een reactie.

Windpark Fryslân

Windpark Fryslân BV heeft het initiatief genomen om een windpark met netaansluiting te realiseren in het Friese deel van het IJsselmeer, nabij de Afsluitdijk. Het windpark ligt in zijn geheel in het IJsselmeer, op 800 meter van de Afsluitdijk en op 6,4 km van Makkum. Het park bestaat uit 89 windturbines met een maximale tiphoogte van 183 meter. Het toe te passen type turbine wordt in een latere fase bepaald en valt in de 3 en 4 Megawatt klasse. De omvang van het windpark komt uit op circa 320 MW, wat voldoet aan de doelstelling van de provincie Friesland (316 MW). Het windpark levert dan groene stroom aan circa 340.000 huishoudens.

In internationaal verband streeft Nederland naar een energievoorziening die in 2050 CO₂-arm is. Dat betekent dat we moeten overstappen naar hernieuwbare energie om de CO₂-uitstoot terug te dringen en om klimaatverandering tegen te gaan. Voor de korte termijn zijn de doelstellingen van het kabinet 14% duurzame energie in 2020 en 16% in 2023. Windenergie is een belangrijke vorm van energie om die doelstellingen te bereiken. Rijk, provincies, de energiesector en natuur- en milieuorganisaties hebben met elkaar afgesproken om in 2020 6.000 MW aan windenergie op land te realiseren. De afspraak is een onderdeel van het Energieakkoord. Het Rijk heeft in overleg met de provincies 11 grote gebieden aangewezen die geschikt zijn voor windparken van minimaal 100 MW. Het Windpark Fryslân maakt daar deel van uit.

De stand tot nu toe

De ontwerpen van het rijksinpassingsplan, de vergunning Natuurbeschermingswet en de ontheffing Flora- en faunawet hebben van vrijdag 4 maart tot en met donderdag 14 april 2016 ter inzage gelegen. In die periode zijn 306 zienswijzen ingediend, waarvan 182 uniek. Bij het vaststellen van het inpassingsplan, de vergunning Natuurbeschermingswet en de ontheffing Flora- en faunawet is rekening gehouden met deze zienswijzen. Het rijksinpassingsplan, de vergunning Natuurbeschermingswet en de ontheffing Flora- en faunawet hebben van 14 oktober tot en met 25 november 2016 ter inzage gelegen. In deze periode zijn 7 beroepen ingesteld bij de Raad van State.

Inmiddels is gebleken dat deze besluiten op enkele punten wijziging behoeven. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is daarbij niet van toepassing. De ontwerpen van de besluiten worden echter voor een periode van twee weken ter inzage gelegd om toch de mogelijkheid van inspraak te bieden. Iedereen kan op deze ontwerpen reageren. Als u in een eerder stadium heeft gereageerd, hoeft u nu niet te reageren. Het indienen van een reactie is echter geen voorwaarde om uw rechtsbeschermingsmogelijkheden te behouden.

De ontwerp wijzigingsbesluiten van het rijksinpassingsplan, de vergunning Natuurbeschermingswet en de ontheffing Flora- en faunawet liggen van vrijdag 16 juni tot en met donderdag 29 juni 2017 ter inzage.

Wijziging inpassingsplan Windpark Fryslân

In het op 18 september 2016 vastgestelde inpassingsplan Windpark Fryslân is een werk/natuureiland opgenomen met de bestemming 'Natuur – Werkeiland Voorlopig'. Het gebied met deze bestemming overlapt gedeeltelijk met het onherroepelijk geworden provinciale inpassingsplan 'Vismigratierivier' van de provincie Fryslân. Door de vaststelling van het rijksinpassingsplan na het provinciaal inpassingsplan, is de bestemming voor de vismigratierivier binnen het plangebied voor het eiland van rechtswege vervallen. De regels van het rijksinpassingsplan Windpark Fryslân geven voor de ontwikkeling van de vismigratierivier minder mogelijkheden dan de regels van het provinciale inpassingsplan voor de vismigratierivier deden. Hierdoor zou de uitvoering van de vismigratierivier worden belemmerd. Om deze reden wordt een wijzigingsbesluit opgesteld, waarin de mogelijkheden conform het provinciaal inpassingsplan voor de vismigratierivier zijn hersteld.

Wijziging vergunning Natuurbeschermingswet

Bij besluit van 20 september 2016 is vergunning ten gevolge van de Natuurbeschermingswet 1998 verleend voor het oprichten en in werking hebben van een windpark in het IJsselmeer. Daarbij is er o.a. sprake van een tiplaagte (de hoogte van het laagste punt van de rotor) van 50 meter boven NAP. Het besluit biedt echter de mogelijkheid tot

verlaging naar 40 meter na aanvullend ecologisch onderzoek. Dit onderzoek is na afstemming met de provincie Fryslân in 2016 uitgevoerd. De resultaten daarvan bevestigen dat de wijziging van de tiplaagte van 50 naar 40 meter ten behoeve van de realisatie en de exploitatie van het Windpark Fryslân géén belangrijke negatieve effecten veroorzaken op de beschermde natuurwaarden in het gebied. Het gewijzigde besluit ten gevolge van de Natuurbeschermingswet 1998 betreft genoemde wijziging van de tiplaagte.

Wijziging ontheffing Flora- en faunawet

Bij besluit van 13 september 2016 is voor het windpark een ontheffing Flora- en faunawet verleend. Hierbij was voor een deel van de soorten de vrijstelling op grond van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten toegepast. In het gewijzigde besluit wordt conform de aanvraag van de initiatiefnemers voor alle soorten ontheffing verleend. Aan de ontheffing zijn voorschriften verbonden waardoor de gunstige staat van instandhouding voor de betreffende soorten niet in gevaar komt.

Waar kunt u de stukken inzien?

U kunt van vrijdag 16 juni 2017 tot en met donderdag 29 juni 2017 de ontwerp wijzigingsbesluiten tegelijk met de onderliggende stukken inzien op www.bureau-energieprojecten.nl en tijdens reguliere openingstijden (op papier) bij het Gemeenteloket Sneek, Marktstraat 15 te Sneek.

Wat zijn de vervolgstappen?

Toten met 29 juni 2017 kunt u uw mening geven over de ontwerp wijzigingsbesluiten. U doet dat door een reactie te sturen. In die reactie kunt u zeggen wat u van het ontwerp wijzigingsbesluit vindt. Staan er bijvoorbeeld onjuistheden in het besluit? Hebben we bepaalde belangen over het hoofd gezien? Wordt u door het ontwerp wijzigingsbesluit geraakt in uw belangen? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Hoe kunt u reageren?

U kunt van vrijdag 16 juni 2017 tot en met donderdag 29 juni 2017 reageren. Wij ontvangen uw reacties bij voorkeur digitaal. Dat kan via www.bureau-energieprojecten.nl onder het kopje Windpark Fryslân, ontwerp wijzigingsbesluiten. U kunt niet reageren via e-mail.

Per post kan ook: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Windpark Fryslân, ontwerp wijzigingsbesluiten, Postbus 248, 2250 AE Voorschoten. Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres noemen? Dan kunnen wij u informeren over de start van de terinzagelegging van de definitieve besluiten.

Wilt u uw reactie mondeling geven? Dat kan telefonisch via Bureau Energieprojecten op werkdagen van 9.00 uur tot 12.00 uur op telefoonnummer (070) 379 89 79.

We stellen het op prijs als u aangeeft op welke delen van de ontwerp wijzigingsbesluiten of onderliggende stukken u reageert en u uw reactie onderbouwt met argumenten.

Indien u reeds beroep heeft ingesteld tegen het (rijks)inpassingsplan van 18 september 2016, de vergunning Natuurbeschermingswet en de ontheffing Flora en faunawet dan heeft op grond van artikel 6:19 Awb het reeds ingediende beroep van rechtswege mede betrekking op de wijzigingsbesluiten. Dit betekent dat u in dat geval ook niet opnieuw beroep hoeft in te stellen.

Voor zover u niet verwijtbaar geen zienswijze heeft ingediend en/of geen beroep heeft ingesteld tegen de eerdere besluiten kunt u wel in beroep tegen deze wijzigingsbesluiten.

Wat gebeurt hierna?

Bureau Energieprojecten bundelt alle zienswijzen en reacties. Zo snel mogelijk na afloop van de inspraaktermijn kunt u deze downloaden via www.bureau-energieprojecten.nl. De zienswijzen en reacties worden betrokken bij de definitieve besluiten. In een Nota van Antwoord wordt opgenomen of en op welke wijze de zienswijzen en reacties in de definitieve besluiten zijn verwerkt.

De besluiten worden ter inzage gelegd. Dit wordt te zijner tijd aangekondigd in onder andere de Staatscourant, huis-aan-huisbladen en op www.bureau-energieprojecten.nl.

Meer informatie

Uitgebreide informatie vindt u op www.bureau-energieprojecten.nl en www.windparkfryslan.nl. Heeft u na het bezoeken van de website nog vragen? Dan kunt u bellen met Bureau Energieprojecten op telefoonnummer (070) 379 89 79.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de zienswijze opzoeken. De zienswijzen zijn vanaf pagina 8 opgenomen.

Zienswijzen op ontwerp wijzigingsbesluiten 'WINDPARK FRYSLÂN - FASE 2'

Registratienummer	Zienswijzenummer	Reactienummer
c7b-OWB-0001	0001	
c7b-OWB-0002	0002	
c7b-OWB-0003	0003	
c7b-OWB-0004	0004	
c7b-OWB-0005	0005	

Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen

Zienswijzen van organisaties op ontwerp wijzigingsbesluiten 'WINDPARK FRYSLÂN – FASE 2'

Zienswijzenummer	Organisatie
c7b-OWB-0005	vof Mamores, SNEEK, namens Koninklijk Nederlands Watersport Verbond (Watersportverbond); Vogelbescherming Nederland; Nederlandse Vereniging van Toerzeilers; BBZ; Vereniging Natuurmonumenten; IJsselmeervereniging; Vereniging It Fryske Gea; Stichting Don Quichot; Waddenvereniging

Zienswijze 0001 tot en met 0005

Verzonden: Vrijdag 16 juni 2017 11:20
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark Fryslân, ontwerp wijzigingsbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

n.v.t.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

geen idee

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

nee

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Als nieuwe bewoner in het westelijk deel van Fryslân werd ik via het regionale Nieuwsblad Bolsward geïnformeerd over het realiseren van het windpark in het noordelijk deel van het IJsselmeer. Op zich prima om via windenergie een positieve bijdrage te leveren aan het milieu. Maar de omvang van het gebied waar de windmolens gaan worden geplaatst heeft een grote impact in het relatief kleine deel van het IJsselmeer. Ik vraag mij af of er ooit wel eens aan is gedacht om in plaats van een min of meer cirkelvormig windmolenpark te kiezen voor een andere vorm zoals het plaatsen van windmolens langs te gehele afsluitdijk, mogelijk aan beide zijden. Niemand zal daar last van hebben en de energieopbrengst zal gelijk zijn aan een cirkelvormig park. Dat laatste is van negatieve invloed op het toerisme, visserij en andere vormen van scheepvaart. Als voorbeeld verwijs ik naar de windmolens zoals die zijn geplaatst langs de kust van de Noordoostpolder en de Flevopolder tussen Lelystad en de Ketelbrug.

U hoeft dit bericht niet uit te leggen als een kritische bijdrage maar ik vraag mij af in hoeverre mijn voorstel ooit aan de orde is geweest. Ik verneem dat gaarne van u.

Met vriendelijke groet,

Reactie

Aan: Bureau Energieprojecten, Inspraak Windpark Fryslan, Ontwerpwijzigingsbesluiten

Postbus 248

2250 AE Voorschoten

Den Helder, 20 juni 2017

21 JUN 2017

Betreft: Bezwaar tegen de voorgenomen besluiten

M,

Hierbij ontvangt u mijn zienswijze m.b.t. de wijzigingsbesluiten Windpark Fryslan. Als tegenstander van dit project maak ik bezwaar tegen deze besluiten in het bijzonder tegen de verlaging van de tiplaaft van 50 naar 40 meter, maar ook tegen het hele plan en de gebrekkige compensatie. Het project breekt op een massieve wijze in in en Natura 2000 gebied, is in strijd met de PKB Wadensee en schadelijk voor de visserij, de waterrecreatie, het landschap en de ruimtelijke kwaliteit. In mijn bezwaar bij de Raad van State heb ik een ander toegelicht. Maar u pleit voor de niet ontvankelijkheid van mijn bezwaar zodoende ben ik genoodzaakt nu bezwaar te maken tegen deze besluiten.

Hoogachtend,

Verzonden: Woensdag 28 juni 2017 09:13
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark Fryslân, ontwerp wijzigingsbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Ja. In de ontwerpbesluiten staan onterecht geen regels opgenomen die voorschrijven dat de tiphoogte van de molens beneden de 150 meter moet blijven.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja. Deze staan in bijgevoegd bestand toegezicht.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Vervuiling (m.n. 's nachts) van ons mooie Friese landschap; nieuwe onrustige elementen aan onze onbedorven horizon.

Aantasting van ons woongenot.

Reactie

Bijlage: Toelichting van zaken die over het hoofd zijn gezien

Vooraf: We zien de noodzaak van de energietransitie en waarderen het dat het Rijk hierin haar verantwoordelijkheid wil nemen. Vanuit deze opgave begrijpen we dat het Rijk in overleg met de provincie Fryslân tot de keus is gekomen om de ontwikkeling van een grootschalig windpark in het IJsselmeer mogelijk te maken. Uit de plantoelichtingen en het onderliggend MER maken wij op dat over vele aspecten van het windpark zorgvuldig is nagedacht.

Echter, één essentieel aspect zien wij niet terug in de huidige toelichtingen op de ontwerpbesluiten, waaronder het MER. Dit betreft de overweging om het windpark uit te voeren met molens met een tiphoogte lager dan 150 meter. Op grond van internationale richtlijnen voor veilig vliegverkeer moeten windturbines met een tiphoogte vanaf 150 meter boven maaiveld verplicht worden voorzien van obstakelverlichting. Dit is bijvoorbeeld gebeurd bij het niet zo lang geleden opgeleverde windpark Noordoostpolder. We hebben met eigen ogen gezien dat na het invallen van de duisternis de obstakelverlichting van dit windpark tot in Akkrum – op meer dan 30 kilometer van het windpark – duidelijk is te zien en zorgt voor een onrustig beeld aan de horizon. Aan de Friese zuidkust, in Gaasterland, baalt men helemaal van de “disco van rode lichten” aan de horizon, wat heeft uitgemondd in de 635 keer ondertekende petitie. Wij zouden het vreselijk vinden dat ook voor de kust van Makkum het windpark gaat resulteren in een dergelijk “discofestijn”.

Voor windmolens lager dan 150 meter is de verplichting voor obstakelverlichting er niet. De overheid is bevoegd om regels te stellen over de dimensionering van windmolens in windparken waarover zij beschikt. Hiermee heeft zij de sleutel in handen om onnodige lichthinder vanuit het windpark op de omgeving te voorkomen. Wij vinden het dan ook onbegrijpelijk dat de optie om voor windpark Fryslân de windmolens te maximeren op 150 meter tiphoogte in alle voorliggende stukken volledig buiten beschouwing blijft. Wij zijn van mening dat het bevoegde gezag niet in staat is tot een zorgvuldige en integrale belangenafweging te komen, voordat zij aanvullende informatie heeft ingewonnen op dit aspect.

Naar ons inzicht hoort de optie voor het toepassen van lagere windmolens in ieder geval in ogenschouw te worden genomen bij de volgende onderdelen:

1. inrichtingsalternatieven MER

In het MER voor windpark Fryslân zijn vier inrichtingsalternatieven onderzocht. Eén van de variabelen waarmee de alternatieven zijn samengesteld betreft de turbineklasse. Bij twee alternatieven is uitgegaan van de 3-5 MW turbineklasse en bij twee van de 5-8 MW klasse. In deel D van het MER (p.20 e.v.) staan de onderbouwing van deze klassen en een aantal bijbehorende uitgangspunten ten aanzien van de maatvoering nader omschreven. Op basis van deze uitgangspunten wordt in de inrichtingsalternatieven met de 3-5 MW turbineklasse gerekend met windmolens met een tiphoogte van 155 meter. Dat de kritische hoogte voor het verplicht voeren van obstakelmarkering hier slechts met een handvol meters wordt overschreden wordt nergens genoemd. Dit is frappant. Ook al omdat één van de conclusies in het MER uiteindelijk is dat de vier inrichtingsalternatieven weinig onderscheidend zijn ten opzichte van elkaar qua milieueffecten. Eén of meerdere inrichtingsalternatieven met windmolens met een tiphoogte lager dan 150 meter hadden dit onderscheid wel aangebracht.

2. mitigerende maatregelen voor duisternis

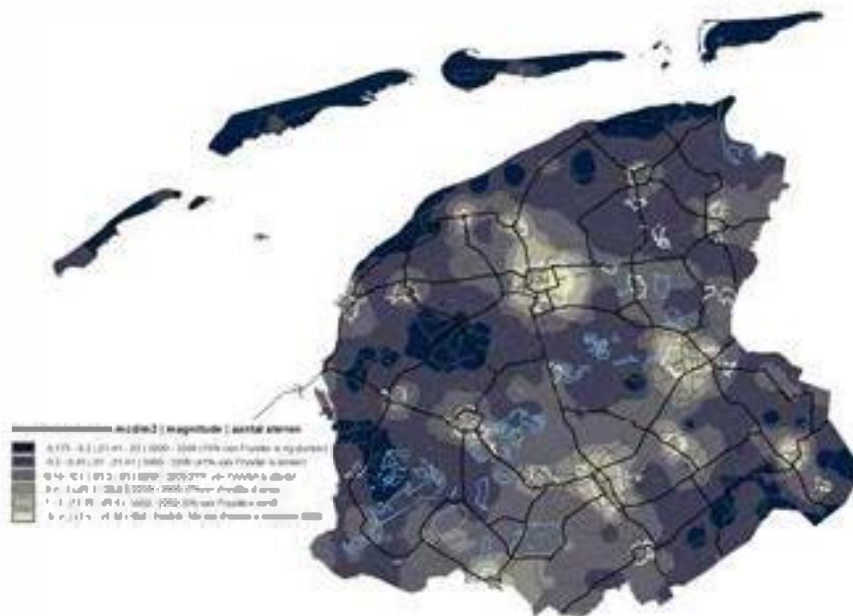
In het onderdeel “Landschap” van het MER worden terecht verschillende beleidsdoelstellingen met het oog op het niet onnodig verstoren van de nachtelijke duisternis benoemd. Daarbij wordt geconcludeerd dat de verplichte obstakelverlichting de duisternis negatief beïnvloedt. Er worden twee mogelijke mitigerende maatregelen genoemd om dit effect kleiner te maken (1. aanpassen van de intensiteit van de verlichting aan de weersomstandigheden; en 2. toepassen van een radardetectiesysteem dat het mogelijk maakt de verlichting pas in te schakelen op het

moment dat een vliegtuig het windpark nadert). De enige mitigerende maatregel waarmee het negatieve effect tot nul gereduceerd kan worden, namelijk het toepassen van windmolens lager dan 150 meter, wordt niet aan de orde gesteld.

3. gevoeligheidsanalyse

We kunnen ons voorstellen dat het begrenzen van de hoogte effect heeft op het rendement van de turbines; zowel in economisch als energetisch opzicht. Transparantie over dit effect ontbreekt nu echter geheel, omdat het niet wordt behandeld in de stukken. Een gevoeligheidsanalyse of iets dergelijks zou verhelderend werken en zicht geven op een optimaal tussen maximalisatie van opbrengsten en minimalisatie van omgevingseffecten.

Tot slot: zijn wij van mening dat de impact van lichthinder op de omgeving in het MER danig wordt onderschat. Alle alternatieven krijgen op dit aspect de score "lichtnegatief". Bij de onderbouwing van deze score wordt terecht verwezen naar het lichtonderzoek dat de provincie Fryslân in 2011 heeft laten uitvoeren en een plek heeft gegeven in haar omgevingsbeleid en de hemelhelderheidskaarten (figuren 4.4 en 4.5 van deel D van het MER). Hierbij wordt een drietal voorbeelden genoemd van donkere gebieden in Fryslân waar het windpark geen invloed op zal hebben ("de Waddenkusten noorden van Dokkum", "het gebied tussen Franeker en Bolsward" en "het gebied tussen Leeuwarden, Drachten en Heerenveen"). Geheel onterecht wordt een aantal eveneens zeer donkere gebieden niet genoemd, waar deze invloed er wel degelijk zal zijn, waaronder het gebied tussen Makkum, Bolsward en Workum (inclusief het pittoreske dijkdorpje Gaas;) en de Waddeneilanden Vlieland en Terschelling. Deze gebieden horen tot de donkerste van niet alleen de provincie, maar van heel Nederland. Het zijn gebieden die bovendien, juist dankzij de rust en ruimte, een sterke aantrekkingskracht hebben op toeristen en nieuwe inwoners.



Hemelhelderheidskaart Fryslân, uit "Lichtonderzoek Fryslân", in opdracht van de provincie Fryslân, Onderzoeks- en adviesbureau Sotto le Stelle, december 2011
Overgenomen als figuur 4.4 in deel D van het MER

Verzonden: Woensdag 28 juni 2017 17:03
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark Fryslân, ontwerp wijzigingsbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja. Er is geen nationaal belang, want het is aanzienlijk goedkoper om windenergie op de Noordzee op te wekken en er is plaats genoeg op de Noordzee. Windpark Fryslan is 51 procent duurder dan de Noordzee. Een nationaal belang is een voorwaarde voor een inpassingsplan. Daarom is dit inpassingsplan onwettig.

Reactie

Zienswijze

op

**de correctieve herziening van
het inpassingsplan windpark Fryslân**

**“Windenergie in het windpark Fryslân is 51 procent
duurder dan windenergie op zee.
Dit inpassingsplan is onwettig.”**



28-6-2017

Samenvatting

1. De kosten van windenergie op de geplande locatie in het IJsselmeer zijn 51 procent hoger dan de kosten van windenergie op de Noordzee

De subsidiekosten voor de overheid van windenergie op de geplande locatie in het IJsselmeer zijn 51 procent hoger dan die van windenergie op de Noordzee.

2. Windenergieopwekking op de Noordzee is altijd een alternatief voor windenergieopwekking op land

Er is voldoende ruimte op de Noordzee om plaats te bieden aan een alternatief voor de geplande te bouwen capaciteit van windenergie op land in Nederland (ca. 3535 MW). Het beoogde windpark Fryslân is een onderdeel van die capaciteit op land.

Daarom kan elk plan voor windenergieopwekking op land worden vervangen door een (goedkoper) plan voor windenergieopwekking op zee.

3. Dit inpassingsplan is onwettig

Omdat het plan voor windmolens op de geplande locatie in het IJsselmeer kan worden vervangen door een plan voor windmolens op zee tegen lagere kosten, is er geen belang om windmolens op deze geplande locatie te bouwen. Immers, de overheid maakt meer kosten bij de plaatsing van deze windmolens dan bij windmolens op zee. Er is dus geen nationaal belang om windmolens op de geplande locatie te plaatsen. Een dergelijk belang is een voorwaarde voor het mogen vaststellen van een inpassingsplan. Dit inpassingsplan is dus onwettig.

1. De kosten van windenergieopwekking op de geplande locatie in het IJsselmeer zijn 51 procent hoger dan de kosten van windenergieopwekking op de Noordzee

De productiekosten per kWh voor windenergie in meer (> 1 km²) in het kader van de SDE+ regeling worden door de RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) gegeven.¹ Het correctiebedrag voor de marktwaarde van elektriciteit is hierbij op dit ogenblik vastgesteld op 2,8 ct/kWh. De SDE+ subsidie voor windenergie in meer kan hiermee worden berekend (zie figuur 1).

	Productie kosten (ct/kWh)	Correctie bedrag (ct/kWh)	Subsidie (ct/kWh)	Netwerk-kosten (ct/kWh)	Kosten overheid (ct/kWh)	Verlies t.o.v. zee (ct/kWh)
Wind in meer, water > 1 km ²	9,0	2,8	6,2	-	6,2	2,1
Wind op zee (Borsele III en IV)	5,5	2,8	2,7	1,4	4,1	-

Figuur 1: Kosten overheid bij windenergie in meer en op zee

De productiekosten van windenergie op zee bij de tender van Borssele III en Borssele IV in 2016 waren 5,5 ct/kWh.² Bovenop deze kosten komen nog de kosten voor het netwerk door staatsbedrijf TenneT, welke 1,4 ct/kWh bedragen.³ Hiermee komen de productiekosten van windenergie op zee op 6,9 ct/kWh. Het correctiebedrag, gebaseerd op de marktwaarde van elektriciteit, voor de SDE+ regeling bedraagt 2,8 ct/kWh. Daarmee bedraagt de SDE+ subsidie voor windenergie op zee dus $5,5 - 2,8 = 2,7$ ct/kWh. Samen met de netwerkkosten van TenneT betaalt de overheid dus $2,7 + 1,4 = 4,1$ ct/kWh (zie figuur 1).

We zien dat de kosten voor de overheid voor windenergie op zee goedkoper is dan voor windenergie in meer.

Gepland windpark	Verlies opwekking windenergie op deze locatie t.o.v. opwekking windenergie op zee (ct/kWh)	De subsidiekosten op deze locatie zijn ... % hoger dan de subsidiekosten van windenergie op zee
Windpark Fryslân	2,1	51%

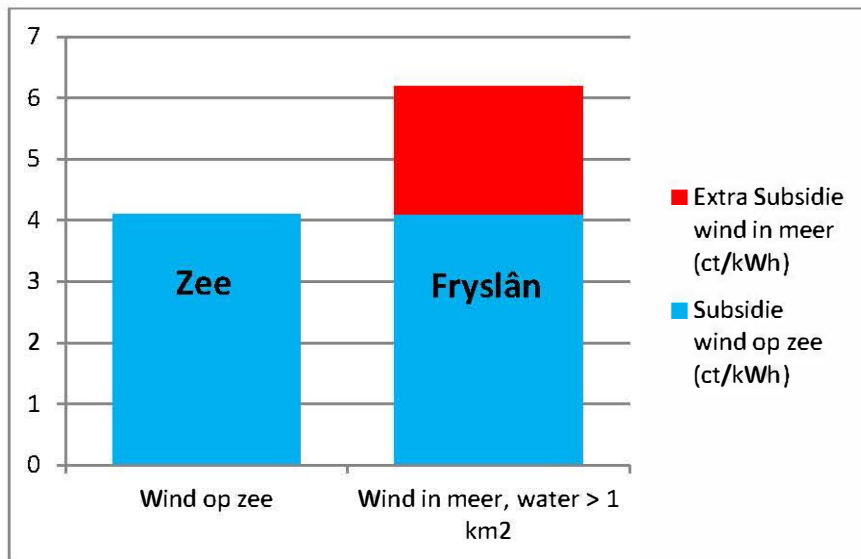
Figuur 2: Verlies t.o.v. wind op zee bij opwekking windenergie op de geplande locatie

¹ Wind SDE+ 2017, RVO - Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, februari 2016
<http://www.rvo.nl/sites/default/files/2016/02/Tabel%20Wind%20SDE%202017.pdf>

² Kamerbrief Uitslag van de tweede tender windenergie op zee voor kavels III en IV van het windenergiegebied Borssele, Rijksoverheid, 12 december 2016
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/12/12/kamerbrief-uitslag-van-de-tweede-tender-windenergie-op-zee-voor-kavels-iii-en-iv-van-het-windenergiegebied-borssele>

³ Uitslag tender windenergie op zee voor eerste twee kavels van windenergiegebied Borssele, Ministerie van economische Zaken

Voor de geplande locatie in het IJsselmeer zijn de kosten voor het opwekken van windenergie 51 procent hoger dan het opwekken van windenergie op zee. In figuur 3 is dit nog eens grafisch weergegeven.

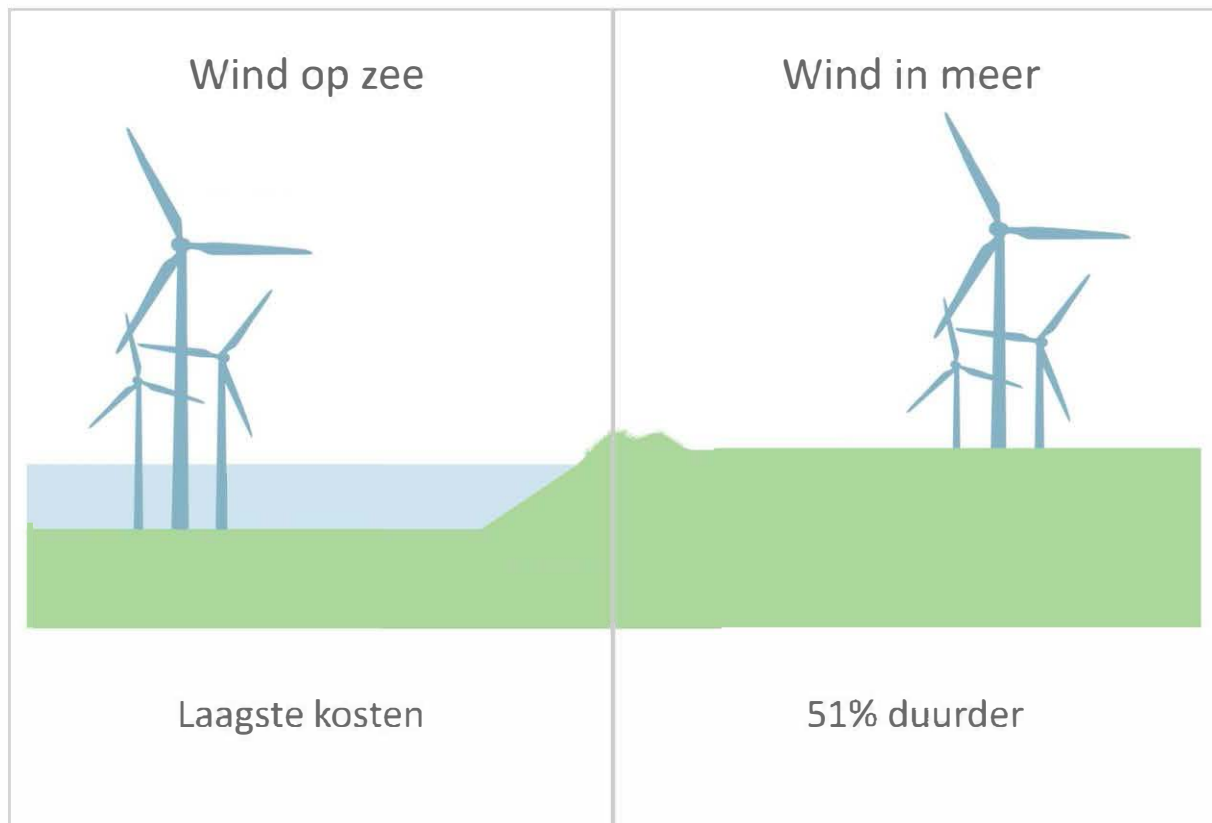


Figuur 3: Extra subsidie voor wind in meer t.o.v. wind op zee

2. Windenergieopwekking op de Noordzee is altijd een alternatief voor windenergieopwekking op land.

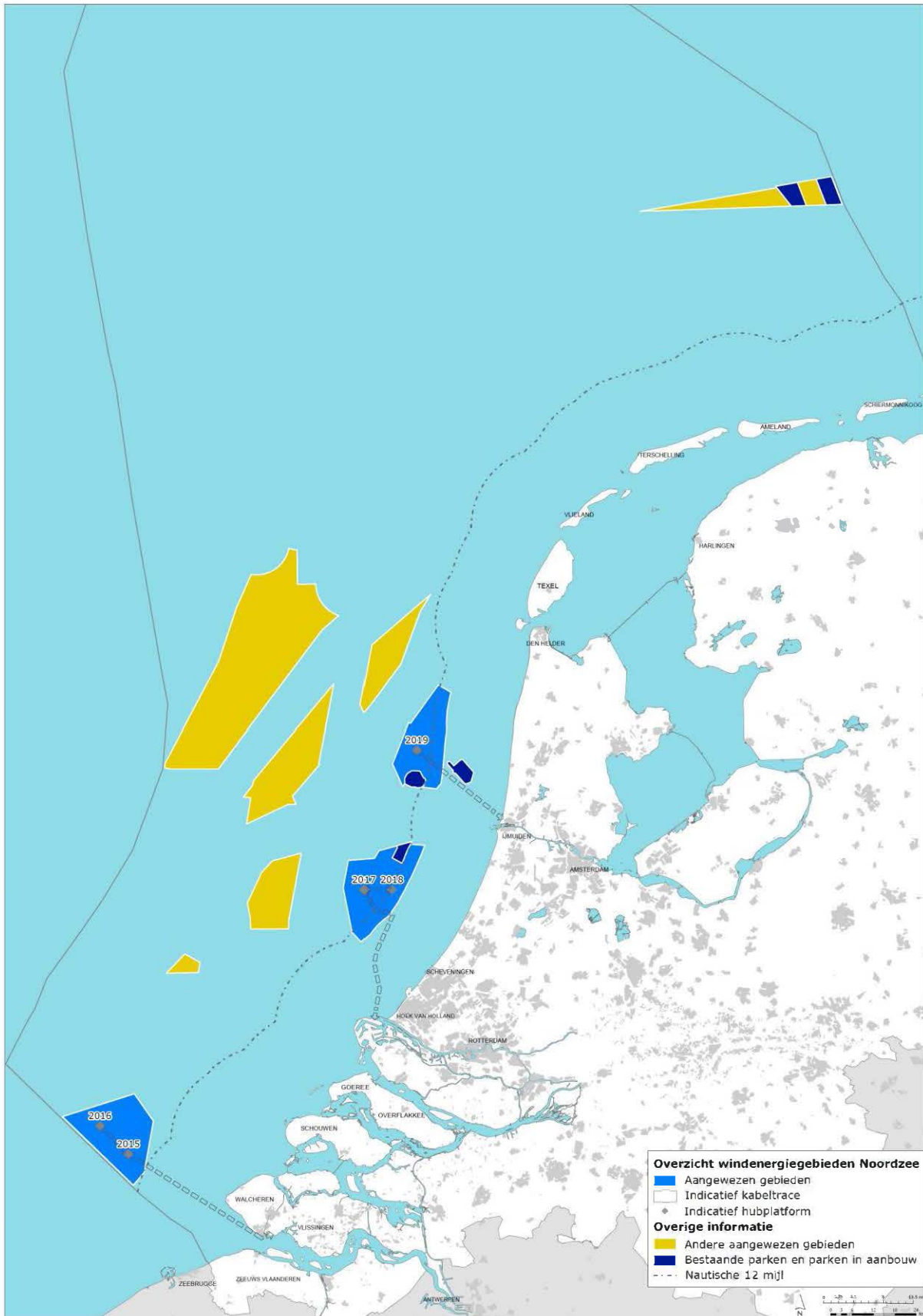
We hebben gezien dat de (subsidie)kosten voor de overheid van windenergieopwekking op zee lager zijn dan die van windenergieopwekking op de geplande locatie in het IJsselmeer.

Windenergieopwekking op de Noordzee is dus een goedkoper alternatief dan windenergieopwekking in meer (zie figuur 4).



Figuur 4: wind op zee te prefereren boven wind in meer

Sommigen zullen tegenwerpen dat we allebei moeten doen: zowel windmolens op zee als windmolens in het IJsselmeer en op land bouwen. Deze zienswijze zou zeggingskracht hebben als de Noordzee onvoldoende ruimte zou bieden aan de windmolenparken die we nu en in de voorzienbare toekomst willen bouwen. Hieronder zullen we zien dat er voldoende ruimte is op de Noordzee.



Figuur 5: Overzicht windenergiegebieden Noordzee

De capaciteit aan geplande windenergie op land in Nederland volgens het energieakkoord is ca. 6000 MW.⁴ Het geplande windpark Fryslân is hier onderdeel van. Hiervan is 2465 MW al gerealiseerd⁵. Volgens de plannen moet er dus nog 3535 MW op land worden bijgebouwd. De capaciteit van alle kavels van Borssele bedraagt 1400 MW. Op de kaart “Overzicht windenergiegebieden Noordzee” (figuur 5) zien we dat de oppervlakte van Borssele ongeveer 430 km² bedraagt.⁶ De capaciteit op de kavels van Borssele bedraagt dus 1400/430 = 3,25 MW per km². We zien op dezelfde kaart dat de gebieden, die zijn aangewezen voor windenergie ná 2019 (“andere aangewezen gebieden”) een oppervlakte hebben van ruim 1900 km². Met de huidige stand van de techniek kunnen we op deze kavels dus 1900 x 3,25 = 6175 MW aan capaciteit bouwen (zie figuur 6). Dat is veel meer dan de totaal geplande te bouwen capaciteit op land van 3535 MW.

	Oppervlakte (km ²)	Capaciteit (MW)	Capaciteit per opp. (MW/km ²)
Borssele, alle kavels	430	1400	3,25
Andere aangewezen gebieden	1900	6175	3,25

Figuur 6: Capaciteit in “andere aangewezen gebieden”

De opbrengst per geïnstalleerde MW op zee is echter hoger dan op land. De 6000 MW op land heeft een verwachte opbrengst van ca. 54 Petajoule (PJ)^{7 8}. De opbrengst van de 700 MW van zeewindpark windpark Borssele, kavels III en IV, bedraagt ca. 11 petajoule (PJ).⁹ De verwachte opbrengst op land is dus 54 / 6000 = 0,009 petajoule per geïnstalleerde MW en de verwachte opbrengst op zee is dus 11 / 700 = 0,0157 petajoule per geïnstalleerde MW. De geplande bij te bouwen 3535 MW op land zullen dus naar verwachting 3535 x 0,009 = 31,8 petajoule aan elektriciteit genereren. Hetzelfde kan worden bereikt met het bouwen van 2027 MW op zee, immers, 2027 x 0,0157 is ongeveer 31,8 petajoule. Dit betekent dat de totale bij te bouwen capaciteit op land van 3535 MW kan worden vervangen door slechts 2027 MW op zee met dezelfde opbrengst (zie figuur 7). De capaciteit in de “andere aangewezen gebieden” is 6175 MW. Hiervan is dus slechts één derde nodig om alle nieuwe windenergieplannen op land te vervangen.

Resumerend kunnen we stellen, dat slechts één derde van de “andere aangegeven gebieden” nodig is om de bij te bouwen capaciteit op land te vervangen. Daarnaast zijn er nog meer gebieden in de Noordzee die nog niet zijn aangewezen, maar waarschijnlijk ook

⁴ Structuurvisie Wind op Land, pag. 19, Ministerie Infrastructuur en Milieu

⁵ Structuurvisie Wind op Land, pag. 7, Ministerie Infrastructuur en Milieu

⁶ Overzicht windenergiegebieden Noordzee, Rijksoverheid

https://www.noordzeeloket.nl/en/Images/Routekaart_Wind%20op%20Zee_20170109_5243.pdf

⁷ Structuurvisie Wind op Land, pag. 7, Ministerie Infrastructuur en Milieu

⁸ 1 Petajoule (PJ) = 277.777.777,778 Kilowattuur [kWh]

⁹ Kamerbrief Uitslag van de tweede tender windenergie op zee voor kavels III en IV van het windenergiegebied Borssele, Rijksoverheid, 12 december 2016

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/12/12/kamerbrief-uitslag-van-de-tweede-tender-windenergie-op-zee-voor-kavels-iii-en-iv-van-het-windenergiegebied-borssele>

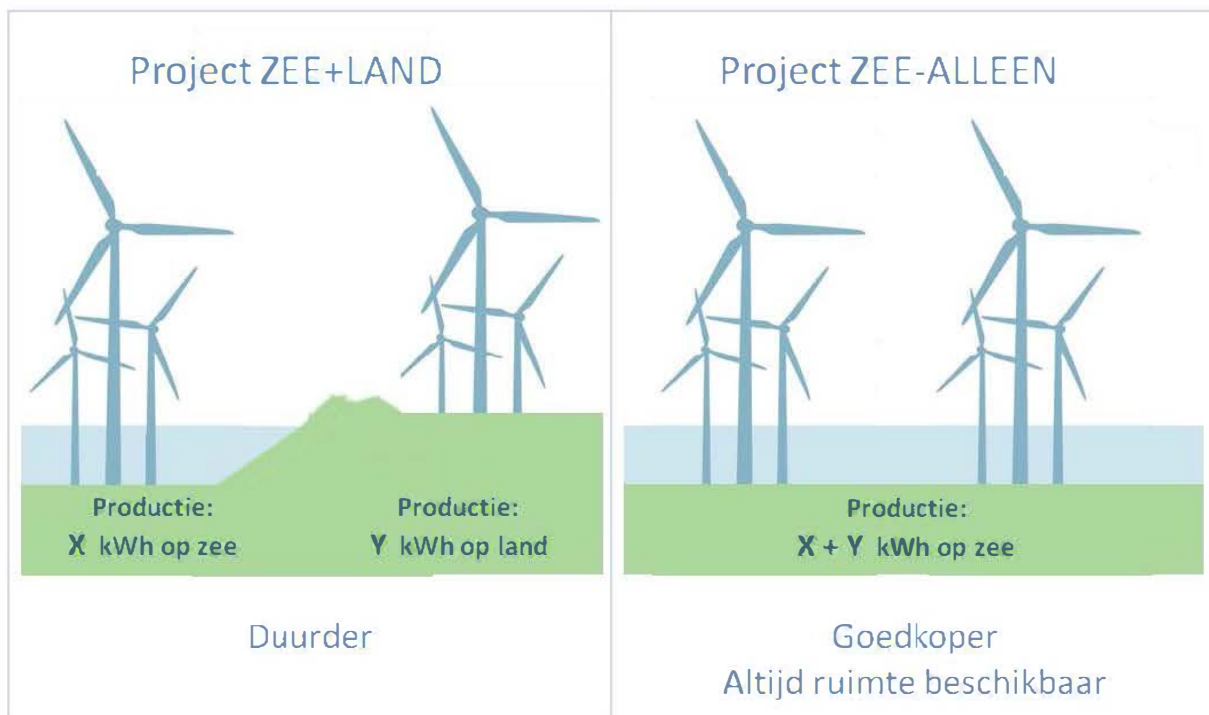
geschikt kunnen worden gemaakt voor windenergie. Er is dus voorlopig meer dan voldoende ruimte op de Noordzee om windparken te bouwen.

	Capaciteit (MW)	Productie (petajoule)	Productie per capaciteit (petajoule/MW)
Totaal windenergie op land	6000	54	0,0090
Waarvan bij te bouwen op land	3535	31,8	0,0090
Borssele, kavels III en IV	700	11	0,0157
Bij te bouwen in "andere aangewezen gebieden"	2027	31,8	0,0157
Maximale ruimte in "andere aangewezen gebieden"	6175	96,9	0,0157

Figuur 7: Bij te bouwen capaciteit versus maximale capaciteit in "andere aangewezen gebieden"

Dit betekent, dat als iemand binnen de huidige denkkaders een energieplan ZEE+LAND voorstelt met een verwachte productie van X kWh op zee en Y kWh op land, er altijd een beter alternatief met dezelfde opbrengst bestaat, namelijk een energieplan ZEE-ALLEEN met een productie van X+Y kWh op zee en nul kWh op land (zie figuur 8). Plan ZEE-ALLEEN is altijd beter want de kosten van ZEE-ALLEEN zijn lager dan die van ZEE+LAND.

Voor elk energieplan met een combinatie van windenergieopwekking op zee met windenergieopwekking op land is er dus altijd een goedkoper alternatief energieplan met alleen windenergieopwekking op zee. Het windpark Fryslân is hierbij dus onderdeel van windenergieopwekking op land.



Figuur 8: Er is altijd een beter en goedkoper "zee-alleen" alternatief

3. Dit inpassingsplan is onwettig.

Er is een beschikbaar goedkoper alternatief voor het opwekken van windenergie in het windpark Fryslân, namelijk het opwekken van windenergie op de Noordzee. Het plaatsen van windmolens op de geplande locatie in het IJsselmeer i.p.v. op de Noordzee is niet in het belang van de Nederlandse overheid vanwege de aanzienlijke meerkosten, die 51 procent bedragen. Het uitvoeren van een project, dat duurder is dan een alternatief beschikbaar goedkoper project, is niet in het nationaal belang.

De rijksoverheid kan een inpassingsplan vaststellen, indien sprake is van nationale belangen volgens de Wet op de Ruimtelijke Ordening, artikel 3.28 lid 1.

Wet Ruimtelijke Ordening - Rijksinpassingsplan

Artikel 3.28

1. **Indien sprake is van nationale belangen** kan Onze Minister, de gemeenteraad en provinciale staten gehoord, voor de daarbij betrokken gronden een inpassingsplan vaststellen.

Zoals hierboven geschetst is er geen sprake van een nationaal belang. Dit inpassingsplan voor windpark Fryslân is dus onwettig.

Bijlagen

Bijlage 1: Wind SDE+ 2017, RVO - Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, februari 2016

Bijlage 2: Kamerbrief Uitslag van de tweede tender windenergie op zee voor kavels III en IV van het windenergiegebied Borssele, Rijksoverheid, 12 december 2016

Bijlage 3: Uitslag tender windenergie op zee voor eerste twee kavels van windenergiegebied Borssele, Ministerie van economische Zaken


Wind SDE+ 2017

	Fase 1 Vanaf 7 maart 09.00 uur	Fase 2 Vanaf 13 maart 17.00 uur	Fase 3 Vanaf 20 maart 17.00 uur tot 30 maart 17.00 uur	Basisenergieprijs	Voorlopig correctiebedrag 2017	Max. vollasturen per jaar	Max. looptijd subsidie (jaren)	Uiterlijke termijn ingebruikname (jaren)
Wind	Maximum basisbedrag/ fasebedrag (€/kWh)			(€/kWh)				
Wind op land								
- ≥ 8,0 m/s	0,064	0,064	0,064	0,025	0,028	*	15	4
- ≥ 7,5 en < 8,0 m/s	0,070	0,070	0,070	0,025	0,028	*	15	4
- ≥ 7,0 en < 7,5 m/s	0,075	0,075	0,075	0,025	0,028	*	15	4
- < 7,0 m/s	0,085	0,085	0,085	0,025	0,028	*	15	4
Wind op primaire waterkering								
- ≥ 8,0 m/s	0,069	0,069	0,069	0,025	0,028	*	15	4
- ≥ 7,5 en < 8,0 m/s	0,075	0,075	0,075	0,025	0,028	*	15	4
- ≥ 7,0 en < 7,5 m/s	0,080	0,080	0,080	0,025	0,028	*	15	4
- < 7,0 m/s	0,090	0,091	0,091	0,025	0,028	*	15	4
Wind in meer, water ≥ 1 km ²	0,090	0,104	0,104	0,025	0,028	*	15	4

* Het aantal vollasturen wordt vastgesteld op de netto P50-waarde vollasturen op grond van de windenergie-opbrengstberekening. Deze waarde wordt per project bepaald.

Hoewel deze tabel met de grootste mogelijke zorg is samengesteld kan Rijksdienst voor Ondernemend Nederland geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Datum 12 december 2016
Betreft Uitslag van de tweede tender windenergie op zee voor kavels III en IV van het windenergiegebied Borssele

Geachte Voorzitter,

Conform de afspraken uit het Energieakkoord en de daaruit voortvloeiende routekaart windenergie op zee heb ik dit najaar de tweede tender voor windenergie op zee uitgevoerd. Voor de biedingen op deze tender was het toegestane maximumbedrag 11,975 cent per kilowattuur (kWh). Een consortium bestaande uit Shell, Van Oord, Eneco en Diamond Generating Europe Limited heeft deze tender gewonnen en biedt aan om op kavels III en IV van het windenergiegebied Borssele windparken te realiseren voor een bedrag van gemiddeld 5,449 cent per kWh (hierna afgerond tot 5,45 cent per kWh). Hiermee is wederom een forse verlaging van de kosten van windenergie op zee bereikt.

Tweede tender windenergie op zee

De routekaart windenergie op zee is erop gericht om uiterlijk in 2023 een extra capaciteit aan windenergie op zee ter grootte van 3500 megawatt (MW) te realiseren, zoals afgesproken in het Energieakkoord. Op 29 september jl. sloot de tweede van de in totaal vijf tenders in het kader van deze routekaart. Deze tender heeft betrekking op kavels III en IV van het windenergiegebied Borssele, dat op meer dan 22,2 kilometer uit de Zeeuwse kust ligt, nabij de grens met België en de daar gerealiseerde en geplande windparken. Deze kavels bieden plaats voor in totaal circa 700 MW aan windturbines.

Sinds 29 september jl. heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), die de tenderregeling uitvoert, de binnengekomen biedingen beoordeeld. In totaal heeft RVO 26 biedingen ontvangen van 7 partijen/consortia, waaronder biedingen op elk van de kavels afzonderlijk alsook voor de combinatie van de twee kavels. RVO heeft allereerst gecontroleerd of de biedingen voldoen aan de gestelde criteria en vervolgens de biedingen gerangschikt, waarbij het laagste geboden bedrag bovenaan de ranglijst kwam.

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie PD Energie uitdagingen
2020

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk
DGETM-E2020 / 16184451

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie PD Energie uitdagingen
2020

Ons kenmerk
DGETM-E2020 / 16184451

Winnende bieding

De winnende bieding is gedaan door het Nederlandse consortium bestaande uit Shell, Van Oord, Eneco en Diamond Generating Europe Limited. Shell nam samen met Nuon in het verleden deel aan het windpark Egmond aan Zee, dat in 2007 werd geopend, en gaf begin dit jaar aan te willen investeren in grootschalige windparken op zee. Eneco is (mede)eigenaar van de windparken Amalia (120 MW) en Luchterduinen (129 MW) voor de Hollandse kust. Van Oord is een wereldwijd actieve aannemer van bagger-, waterbouw- en offshore projecten (olie, gas en wind) en is betrokken (geweest) bij het ontwerpen en bouwen van diverse windmolenparken in de Noordzee, waaronder de windparken Luchterduinen en Gemini in Nederlandse wateren. Diamond Generating Europe Limited is een volle dochteronderneming van Mitsubishi Corporation en legt zich toe op het ontwikkelen en financieren van duurzame energieprojecten in Europa, het Midden-Oosten en Afrika.

De windparken uit deze tweede tender zullen, afhankelijk van hun uiteindelijke ontwerp, jaarlijks tussen circa 2,8 en 3,3 miljard kWh aan elektriciteit genereren. Dat is genoeg om ongeveer 850.000 tot 1 miljoen huishoudens jaarlijks van elektriciteit te voorzien. De bijdrage aan de hernieuwbare energiedoelstelling is dan 10 tot 12 PJ, oftewel 0,5 tot 0,6 procentpunt van de doelstellingen voor hernieuwbare energie. De windparken kunnen volgens het ontwikkelkader windenergie op zee vanaf 31 augustus 2020 elektriciteit leveren.

Gevolgen voor subsidiebehoefte

Het maximum toegestane tenderbedrag voor deze tender was 11,975 cent per kWh. Dit bedrag is exclusief de kosten voor aansluiting van de windparken op het elektriciteitsnet. De winnende bieding van gemiddeld 5,45 cent per kWh ligt hier ruim 6,5 cent per kWh onder, en ruim onder dat van de eerste tender (Borsse kavels I en II, gemiddeld 7,27 cent per kWh).

De SDE+ vergoedt het verschil tussen het bedrag van de winnende bieding en het correctiebedrag (dit is de elektriciteitsprijs op de markt minus een afslag voor profiel- en onbalanskosten). Daarmee zijn de totale subsidie-uitgaven afhankelijk van de ontwikkeling van de elektriciteitsprijs. Bij de huidige prognose van de elektriciteitsprijs, zoals die is opgesteld voor de Nationale Energieverkenning 2016, zullen de windparken deels subsidievrij produceren. Mocht deze prognose werkelijkheid worden, dan is slechts voor de eerste helft van de subsidieperiode van 15 jaar subsidie nodig (in totaal circa 0,3 miljard euro). Daarna produceren de windparken zonder subsidie. Volgens dezelfde prognose is voor de windparken uit de eerste tender in totaal circa 1,1 miljard euro subsidie nodig.

Met de tweede tender is tot nu toe 1400 MW van de 3500 MW uit de routekaart windenergie op zee uitgegeven. Het is natuurlijk nog niet bekend wat de winnende biedingen van de overige drie tenders zullen zijn. De kans is echter reëel dat deze in dezelfde orde grootte zullen liggen als de eerste twee.

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie PD Energie uitdagingen
2020

Ons kenmerk
DGETM-E2020 / 16184451

In mijn brief van 19 mei 2015 (Kamerstuk 33 561, nr.19) heb ik aangegeven dat de daadwerkelijk benodigde subsidie voor alle windparken uit de routekaart was geraamd op circa 8 miljard euro (exclusief de kosten voor de netaansluitingen). Op basis van de uitslagen van de eerste twee tenders, de verwachtingen voor die van de overige drie tenders en de verwachting voor de toekomstige ontwikkeling van de elektriciteitsprijs lijkt een halvering van de eerdere raming bereikbaar.

Gevolgen voor doelstelling van 40% kostenreductie

Toen het kabinet in 2013 de plannen voor meer windmolens op zee uitwerkte, waren de kosten hiervan nog hoog – op dat moment circa 12,5 cent per kWh, exclusief de netaansluiting (Kamerstuk 33 561, nr. 25). Daarom spraken we in het Energieakkoord af om dit kostenniveau uiterlijk in 2023 met 40% omlaag te brengen. Bij de uitslag van de eerste tender was dat doel al gehaald. Met de uitslag van de tweede tender ligt het kostenniveau echter nu al circa 55% lager dan dat ten tijde van het Energieakkoord.

Dat we dit resultaat nu al hebben weten te bereiken heeft, behalve met economische factoren, ook alles te maken met vertrouwen, zo blijkt uit gesprekken met betrokken partijen uit de windenergiesector. Dit vertrouwen komt voornamelijk voort uit de helderheid en voorspelbaarheid van het kabinetsbeleid. Door de routekaart windenergie op zee, waarin ik vijf tenders van elk 700 MW heb aangekondigd, kunnen geïnteresseerde partijen hierop anticiperen en een strategie opstellen. Dat betaalt zich nu uit. Het is daarom belangrijk vast te houden aan deze koers en ook voor de langere termijn een perspectief voor windenergie op zee te schetsen, zoals het kabinet heeft gedaan in de Energieagenda.

Tot slot

Het laagste bedrag voor windenergie op zee tot nu toe wereldwijd is 4,99 cent per kWh voor het Deense project Kriegers Flak (600 MW) dat door Vattenfall is gewonnen (9 november 2016). Even daarvoor (12 september 2016) waren de windparken Vesterhav Syd en Vesterhav Nord in Denemarken ook door Vattenfall gewonnen voor 6,4 cent per kWh (alle exclusief de kosten voor de netaansluiting). De winnende bieding van Shell, Van Oord, Eneco en Diamond Generating Europe Limited ligt circa 9% hoger dan die voor het Deense project Kriegers Flak, maar wel in dezelfde ordegrrootte. Hoewel het lastig is om in kwantitatieve zin een vergelijking te maken tussen Kriegers Flak en Borssele III en IV wordt het verschil onder andere verklaard door fysieke verschillen (vooral de grotere waterdiepte en afstand tot de kust bij Borssele) en verschillen in de subsidiesystematiek.

De uitslag van de tweede tender toont dus eens te meer aan dat Nederland wereldwijd in de voorhoede loopt op het gebied van windenergie op zee. Met het kabinetsbeleid worden vijf van de grootste windparken op zee ter wereld gebouwd, waarbij stapsgewijs grote kostenreducties worden bereikt.

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie PD Energie uitdagingen
2020

Ons kenmerk
DGETM-E2020 / 16184451

Dat is goed voor de energierekening van burgers en bedrijven en goed voor de Nederlandse economie. Deze uitslag biedt tevens vertrouwen om de verdere uitrol van windenergie op zee conform de routekaart voort te zetten. Daartoe zal ik na de zomer van 2017 de derde tender openstellen voor de eerste twee kavels van windenergiegebied Hollandse Kust (zuid).

(w.g.) H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-Gravenhage

Datum

Betreft Uitslag tender windenergie op zee voor eerste twee kavels van
windenergiegebied Borssele

Geachte Voorzitter,

Conform de afspraken uit het Energieakkoord heb ik dit voorjaar de eerste tender voor windenergie op zee uitgevoerd. Het Deense bedrijf Dong Energy biedt aan om op de eerste twee kavels van het windenergiegebied Borssele windparken te realiseren voor een bedrag van gemiddeld 7,27 cent per kilowattuur (kWh). Dit is substantieel lager dan het maximum bedrag van 12,4 cent per kWh dat voor de tender is vastgesteld en levert een besparing op het maximale subsidiebudget op van circa 2,7 miljard euro. Hiermee is de afspraak uit het Energieakkoord om het kostenniveau van windenergie op zee uiterlijk in 2023 met 40 procent omlaag te brengen nu al gehaald.

Eerste tender windenergie op zee

Op 12 mei jl. sloot de eerste tender in het kader van de routekaart windenergie op zee om uiterlijk in 2023 een extra capaciteit ter grootte van 3500 megawatt (MW) te realiseren, zoals afgesproken in het Energieakkoord. Deze tender heeft betrekking op de eerste twee kavels (kavels I en II) van het windenergiegebied Borssele, dat op meer dan 22 kilometer uit de Zeeuwse kust ligt, nabij de grens met België en de daar gerealiseerde en geplande windparken. Elk van de twee kavels biedt plaats voor circa 350 MW aan windturbines, met de mogelijkheid om maximaal 380 MW te plaatsen.

Sinds 12 mei jl. heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl), die de tenderregeling uitvoert, de binnengekomen biedingen beoordeeld. In totaal heeft RVO.nl 38 biedingen ontvangen, waaronder biedingen op elk van de kavels afzonderlijk alsook voor de combinatie van de twee kavels. RVO.nl heeft allereerst gecontroleerd of de biedingen voldoen aan de gestelde criteria en vervolgens de biedingen gerangschikt, waarbij het laagste geboden bedrag bovenaan de ranglijst kwam. Het maximum tenderbedrag voor deze tender is 12,4 cent per kilowattuur (kWh). Dit bedrag is exclusief de kosten voor aansluiting van de windparken op het elektriciteitsnet.

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie PD Energie uitdagingen
2020

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk
DGETM-E2020 / 16103033

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie PD Energie uitdagingen
2020

Ons kenmerk
DGETM-E2020 / 16103033

Substantiële kostenbesparing

De winnende bieding is gedaan door één partij, te weten Dong Energy. Dong Energy is een gerenommeerde partij met momenteel 3.000 MW windenergie op zee operationeel en 3.300 MW in aanbouw. Eind 2015 was Dong Energy de grootste eigenaar van windparken op zee in Europa met een aandeel van 15,6%. De Deense staat is houder van een meerderheidsbelang in het bedrijf.

Dong Energy biedt aan om de windparken te realiseren en te exploiteren voor een bedrag van 7,1591 cent per kWh voor kavel I en 7,3807 cent per kWh voor kavel II. Deze bedragen zijn substantieel lager dan het maximum tenderbedrag en ook lager dan de bedragen die tot nu toe internationaal in andere tenders zijn geboden.

Dat een windpark nu tegen zulke lage kosten kan worden gebouwd, betekent een grote doorbraak in de transitie naar meer hernieuwbare energie. Toen het kabinet in 2013 de plannen voor meer windmolens op zee uitwerkte, waren de kosten hiervan nog hoog – op dat moment 15 cent per kilowattuur, inclusief de netaansluiting. Daarom spraken we in het Energieakkoord af om dit kostenniveau uiterlijk in 2023 met 40 procent omlaag te brengen. Bijzonder is dat dit doel nu al is gehaald. De windparken kunnen voor gemiddeld 7,27 cent per kilowattuur worden aangelegd en geëxploiteerd. Inclusief netaansluiting (van circa 1,4 cent per kWh) kan het park worden aangelegd voor in totaal circa 8,7 cent per kilowattuur, waarmee de 40 procent reductie in het kostenniveau nu dus al wordt bereikt.

Voor de tender is een subsidieplafond vastgesteld van 5 miljard euro. Bij het vaststellen van dit subsidieplafond is rekening gehouden met een situatie waarin de subsidiebehoefte maximaal zou zijn, te weten het maximaal mogelijke aantal MW (760), een hoog aantal vollasturen (4500), een lange termijn elektriciteitsprijs die gelijk is aan de basisenergieprijs van 2,9 cent per kWh en het maximum tenderbedrag van 12,4 cent per kWh voor een periode van 15 jaar. Dong Energy is voornemens om de windparken te realiseren met ongeveer dezelfde uitgangspunten qua geïnstalleerd vermogen en vollasturen, maar voor ruim 5 cent per kWh lagere kosten. Dat levert een besparing op het maximale subsidiebudget op van circa 2,7 miljard euro.

Zoals ik in mijn brief van 19 mei 2015 (Kamerstukken II, 2014-2015, 33 561, nr. 19) heb aangegeven, bedragen de daadwerkelijk verwachte subsidiekosten voor alle windparken uit de routekaart windenergie op zee tezamen circa 8 miljard euro (exclusief 4 miljard euro voor het net op zee). In die verwachting wordt uitgegaan van een lange termijn elektriciteitsprijs die hoger is dan de basisenergieprijs van 2,9 cent per kWh. Op dit moment maakt ECN een nieuwe prognose voor de lange termijn elektriciteitsprijs voor de Nationale Energieverkenning 2016, die in oktober zal worden gepubliceerd. Dan zal ook blijken hoe hoog de daadwerkelijk benodigde subsidie is.

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie PD Energie uitdagingen
2020

Ons kenmerk
DGETM-E2020 / 16103033

Opbrengst voor de energietransitie en voor de economie

Op basis van de bieding van Dong Energy zullen de windparken jaarlijks ruim 1 miljoen huishoudens van stroom kunnen voorzien. De bijdrage aan de hernieuwbare energiedoelstelling is ongeveer 12 PJ, oftewel 0,6 procentpunt van de te halen 14 procent in het jaar 2020. Ik verwacht dat de windparken een impuls zullen geven aan de lokale economie en werkgelegenheid. Op grond van artikel 16 van het kavelbesluit moeten biedende partijen het park zodanig ontwerpen, bouwen en exploiteren dat het windpark actief bijdraagt aan versterking van lokale en regionale economie. Verder zijn de Nederlandse havens uitstekend gesitueerd voor de bouw- en onderhoudswerkzaamheden van de windparken.

H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken

Verzonden: Donderdag 29 juni 2017 07:43
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark Fryslân, ontwerp wijzigingsbesluiten

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: vof Mamores

Reactie

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark Fryslân
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Onderwerp
Wijzigingsbesluiten Windpark Fryslân

Datum
20170629

Geachte heer, mevrouw,

Namens de IJsselmeervereniging, Vereniging Natuurmonumenten, Vereniging It Fryske Gea, Waddenvereniging, Stichting Don Quichot, Vogelbescherming Nederland, Koninklijk Nederlands Watersport Verbond (Watersportverbond), Nederlandse Vereniging van Toerzeilers, BBZ en deel ik u het volgende mee.

Vanaf 16 juni tot en met 29 juni liggen een drietal wijzigingsbesluiten ter inzage met betrekking tot windpark Fryslân. De inzagetermijn is slechts veertien dagen.

Deze termijn dient zes weken te bedragen op grond van artikel 3.16, lid 1 Awb, jo artikel 11, lid 1, Awb jo artikel 3.8, lid 1, Wro jo artikel 3.35 Wro, jo artikel 9d, lid 1, Elektriciteitswet 1998 jo artikel 1, Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatie-regeling energie-infrastructuurprojecten.

De wijzigingsbesluiten betreffende de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn bovendien ingrijpende besluiten, zodat ook om die reden een termijn van veertien dagen voor het indienen van een zienswijze onredelijk kort is. Binnen de wettelijke termijn van zes weken gerekend vanaf 16 juni 2017, dus uiterlijk 27 juli 2017 kunt u een zienswijze tegemoet zien. Gezien de wettelijke termijn van zes weken voor het indienen van deze zienswijze zult u daar met de definitieve besluitvorming rekening mee dienen te houden.

Een kopie van deze brief doe ik ook toekomen aan de vertegenwoordigers van de betrokken overheden en de initiatiefnemer.

Hoogachtend,

vof Mamores

vof mamores

info@mamores.nl

kvk 61935573
btw nl854556321b01
iban nl54rabo0300569297